

De statistieken over jeugdwerkloosheid nader beschouwd

ARBEIDSMARKT

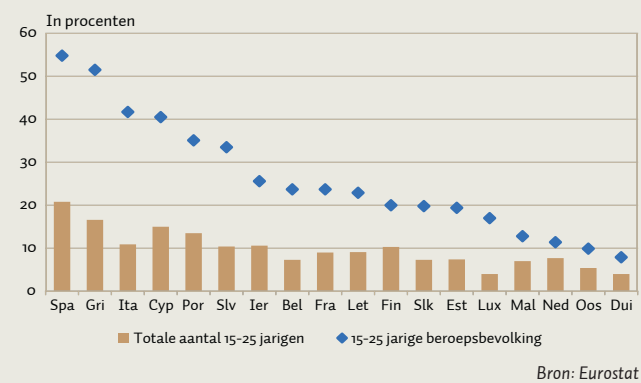
De Europese Commissie heeft de bestrijding van de jeugdwerkloosheid tot een van haar speerpunten benoemd. In dit kader is in mei 2014 de zogenoemde Youth Guarantee Recommendation aangenomen, met een verplichting jongeren binnen vier maanden na het beëindigen van school of bij werkloosheid aan werk of een nieuwe opleiding te helpen. Frankrijk is het eerste land dat met een programma voor jongerenwerkgelegenheid van start gaat.

De jeugdwerkloosheid is een groot probleem. De maandelijkse cijfers van Eurostat laten zien dat de werkloosheid onder jongeren van 15 tot 24 jaar in het eurogebied gemiddeld bijna 24 procent is. In Spanje en Griekenland zelfs ruim 50 procent. Italië, Cyprus en Portugal volgen met circa 40 procent en in Nederland is de jeugdwerkloosheid ongeveer 11 procent. Definities spelen echter een belangrijke rol bij het vaststellen van het jeugdwerkloosheidscijfer. Zo bestaat de totale bevolking van 15 tot 24 jaar niet alleen uit werkenden en werklozen maar ook uit inactieven. Deze inactieven behoren niet tot de beroepsbevolking, de noemer waarmee het werkloosheidspercentage wordt berekend, maar is bij deze leeftijdsgroep erg groot. Als deze in de berekening worden meegenomen valt de jeugdwerkloosheid veel lager uit. Daarnaast geldt dat de beroepsbevolking voor deze leeftijdsgroep een groot aantal studerende kent. Studenten die ingeschreven staan als zoekende naar een bijbaan worden als werkloos geteld, terwijl werk niet hun hoofdactiviteit is. Dit relativeert de betekenis van de doorgaans getoonde werkloosheidscijfers onder jongeren.

Om een duidelijker beeld te krijgen hoeveel jongeren nu werkelijk buiten de arbeidsmarkt staan, berekent Eurostat ook de ratio tussen werk-

lozen en de totale bevolkingsovervang van 15- tot 24-jarigen. In de figuur wordt duidelijk welke consequenties dat heeft. In Spanje werkt 1 op de 5 jongeren niet. In Italië en Ierland is dat 1 op de 10 en in Duitsland en Oostenrijk 1 op de 25. In Nederland doet 1 op de 13 jongeren niet mee aan het arbeidsproces. Ook deze ratio's worden nog beïnvloed door culturele verschillen. In Nederland heeft bijvoorbeeld 50 procent van de 18-jarigen een bijbaan en tellen dus mee in de beroepsbevolking, terwijl in Spanje, Griekenland en Italië dit aandeel in 2012 nihil was. Jeugdwerkloosheid is een groot probleem. Een precieze duiding van de cijfers kan daarbij geen kwaad. ■ **MARTIN ADMIRAAL** (DNB)

Jeugdwerkloosheid in eurolanden

Dalende investeringen in menselijk kapitaal

ARBEIDSMARKT

De vergrijzing van de Nederlandse beroepsbevolking in combinatie met de stijgende pensioenleeftijd zal in toenemende mate een uitdaging gaan vormen voor het HR-beleid van werkgevers. Enerzijds zullen zij zich ervan bewust moeten worden dat, nadat de negatieve effecten van de financiële crisis op de werkgelegenheid zijn weggeëbd, er weer tekorten op de arbeidsmarkt kunnen ontstaan. Daarbij kan de vergrijzingsgolf leiden tot kennisverlies als de overdracht van bedrijfsspecifieke kennis tussen oudere en jongere generaties op de werkvloer niet goed is geregeld. Anderzijds zullen werkgevers ook geconfronteerd worden met een grotere groep oudere werknemers binnen hun organisatie die op latere leeftijd met pensioen zullen gaan en daarom langer productief aan het werk moeten blijven. Het is derhalve van cruciaal belang dat werkgevers hierop anticiperen en voldoende blijven investeren in hun oudere werknemers.

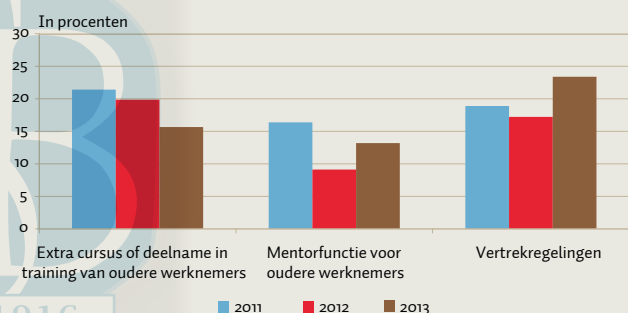
In de afgelopen drie jaar heeft ROA in samenwerking met APG enquêtes gehouden onder werkgevers binnen de overheid en het onderwijs om in kaart te brengen in welke mate zij HR-instrumenten actief inzetten om de duurzame inzetbaarheid binnen hun organisatie te vergroten. Uit de figuur blijkt dat in 2011 maar 21 procent van de werkgevers een beleid voert om oudere werknemers te blijven opleiden, en 16 procent investeert in mentorfuncties voor oudere werknemers om zo de kennisoverdracht in hun organisatie te waarborgen. Zorgwekkend is verder dat sinds 2011 werkgevers beduidend minder zijn gaan investeren in cursusdeelname van hun oudere werknemers. In 2013 geeft nog maar 15 procent van alle werkgevers aan dat zij dit HR-instrument toepassen. Daarentegen is het

percentage werkgevers dat vertrekregelingen aanbiedt gestegen van 18 naar 24 procent.

Het lijkt er dus op dat maar een kleine minderheid van de werkgevers actief bezig is om de kennis en vaardigheden van oudere werknemers op peil te houden, ondanks de stijgende trend in de pensioenleeftijd van hun werknemers. De vraag is hoe lang een dergelijk HR-beleid houdbaar is, en of deze in overeenstemming is met het streven om het concurrentievermogen en de kenniseconomie van Nederland verder te vergroten.

■ **RAYMOND MONTZAAN** (ROA)

Percentage werkgevers dat aangeeft HR-instrumenten actief in te zetten

Terugloop bestedingen bij jonge huishoudens

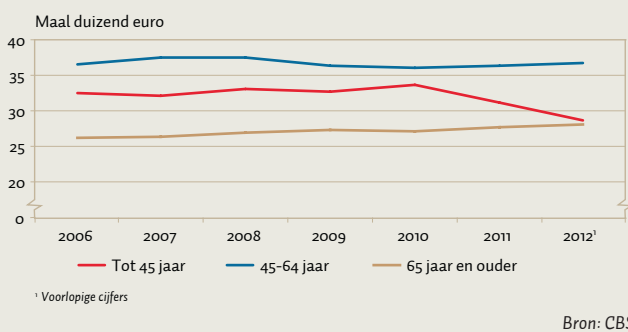
GROEI & CONJUNCTUUR

In 2012 besteedden de Nederlandse huishoudens gemiddeld 31.600 euro aan goederen en diensten. In de jaren 2008 tot en met 2011 lagen de gemiddelde nominale bestedingen op een vergelijkbaar niveau. Tussen 2000 en 2008 stegen de gemiddelde uitgaven van Nederlandse huishoudens aan goederen en diensten in lopende prijzen nog met 29 procent: van 24.400 naar 31.420 euro. Wordt er gecorrigeerd voor inflatie, dan is de stijging van de uitgaven per huishouden in deze periode kleiner (8 procent). De kredietcrisis van 2008 en de daarop volgende economische crisis maakten een einde aan de tot dan toe steeds stijgende bestedingen van huishoudens. Uitgedrukt in reële bedragen (prijzen van

2012) daalden de gemiddelde uitgaven van huishoudens tussen 2008 en 2012 van 33.800 euro naar 31.600 euro. Dat is een daling van 7 procent. Hierdoor werd de eerdere toename van de reële bestedingen in de beginjaren van het nieuwe millennium weer grotendeels teniet gedaan. De daling is in lijn met de afgenomen koopkracht sinds het uitbreken van de crisis en de oplopende werkloosheid.

De daling komt vooral voor rekening van jongere huishoudens (figuur). Zo daalden tussen 2008 en 2012 de reële bestedingen bij huishoudens met een kostwinner tot 45 jaar met ruim 13 procent. Bij huishoudens met een kostwinner van 45 tot 65 jaar was de daling met bijna 2 procent aanzienlijk minder. De 65-plushuishoudens gaven daarentegen juist 4,5 procent meer uit aan goederen en diensten. Dit komt vooral doordat in de periode 2008–2012 in de groep 65-plushuishoudens steeds meer jongere generaties instroomden, die vaker een aanvullend pensioen hebben en daardoor over meer koopkracht beschikken dan oudere generaties. Deze toename is een direct gevolg van de gestegen arbeidsparticipatie onder vrouwen. ■ **FERDY OTTEN** (CBS)

Bestedingen per leeftijdsgroep (in prijzen van 2012)

Omvang en samenstelling Nederlandse wagenpark

ECONOMIE EN SAMENLEVING

De omvang van het Nederlandse wagenpark groeit nog steeds, al is de groei de afgelopen jaren wel afgenomen. Terwijl het totaal aantal personenauto's in 2008 met ruim 2 procent groeide, is de groei in 2013 minder dan 1 procent (CBS, 2014).

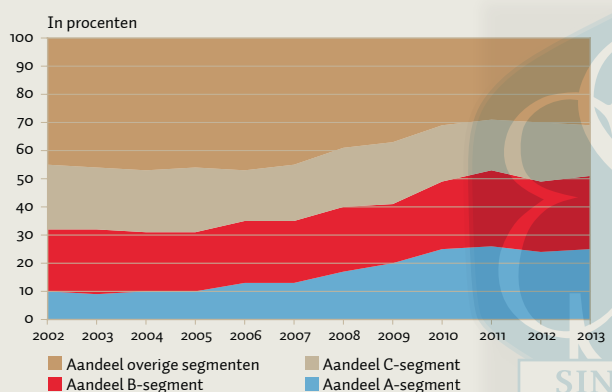
Als specifiek naar de samenstelling van het autobezit wordt gekeken, dan valt op dat het Nederlandse wagenpark bestaat uit steeds kleinere auto's. In de figuur is onderscheid gemaakt naar A-, B- en C-segment.

Het A-segment wordt omschreven als 'submini's', waaronder auto's als de Citroën C1 en de Ford Ka vallen. Het B-segment zijn de zogenaamde 'kleine auto's', waaronder de Peugeot 208 en de Opel Corsa vallen. Het C-segment is de 'kleine middenklasse', waaronder de Ford Focus en de Volkswagen Golf vallen. Binnen de overige segmenten vallen middenklasse-auto's tot 'zeer grote en luxueuze' auto's. De figuur toont aan dat sinds 2002 de kleinere segmenten zijn gegroeid; er is met name sprake van een sterke groei in het A-segment.

Daarnaast rijden er minder nieuwere auto's rond. Uit CBS-cijfers blijkt dat in 2002 34 procent van de auto's niet ouder was dan vier jaar; in 2012 is dit gedaald naar 25 procent. Ook verandert de aandrijftechnologie. In 2007 reed bijna 70 procent van de nieuw verkochte auto's op benzine. In 2012 is dit teruggelopen naar ruim 64 procent. Het aandeel van auto's die op diesel en LPG rijden, is nagenoeg gelijk gebleven, maar het aandeel van hybride en elektrische auto's is gestegen.

De snelheid waarmee de batterijtechnologie zich verder gaat ontwikkelen en marktaandeel zal gaan winnen, is afhankelijk van technologische doorbraken en het overheidsbeleid. Zo had de beperking van de fiscale stimulans in 2014 een grote impact op de vraag naar elektrische en hybride auto's. ■ **JANNEKE VAN DER VOORT** (SEO ECONOMISCH ONDERZOEK)

Nederlanders rijden steeds kleiner

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.